UNIDADE 3:A ARTE ROMÁNICA. ESQUEMA

0.INTRODUCCIÓN

Primeiro Románico: Finais séc.X-2º tercioXI.
Románico Pleno:Fin séc.XI- séc.XII.
Tardorrománico: Último tercio séc.XII- Inicios séc.XIII

1.CONTEXTO HISTÓRICO

Auxe demográfico
Dinamismo económico
Estructura social estamental
Consolidación dos reinos feudais.

Fondo sentimento relixioso cristián:

- Auxe das cruzadas
- Desenvolvemento das peregrinacións.
- Auxe do monacato e da orde de Cluny

Arte románica: primeiro estilo internacional, propia dunha cultura e sociedade comúns.

2. A ARQUITECTURA

a)Principais Tipoloxías: Igrexas e mosteiros
b)Elementos constructivos:

- Materiais: pedra de cantaría, aparello irregular e cubertas de madeira.
- Soportes: muros grosos reforzados con contrafortes, piares compostos e columnas.
- Arco de medio punto
- Cubertas: bóveda de canón con faixóns, bóvedas de aresta, cúpulas
- Plantas:Cruz latina e basilical. Plantas de peregrinación.
- Arco de medio punto
- Alzado:nave central máis alta que as laterais, con tribunas, e articulación en tramos.
- Uso dun novo sistema de contrarresto de presións
- Volumes claros ao exterior na cabeceira .
- Fachadas:Portadas no corpo central, franqueadas por torres.
- Elementos decorativos:

c)Predominio da horizontalidade, e forte carácter simbólico.
d)A Arquitectura dos Mosteiros: Importancia da orde de San Bieito, e o Mosteiro de Cluny
A obra da Igrexa de *Cluny III*
e)Arquitectura dos Camiños de Santiago

- Nova tipoloxía arquitectónica arredor do camiño: Igrexas de peregrinación:
  San Martín de Tours, Sainte Foy de Conques, San Martial de Limoges
  San Sernain de Toulousse,Catedral de Santiago de Compostela
- Igrexas con conexións estilísticas entre elas e coas anteriores: arte do Camiño
  Catedral de Jaca, San Martín de Frómista, San Isidoro de León.

f)Existencia de variantes constructivas

- Primeiro Románico: Condados Cataláns, Norte de Italia e Sur de Francia
  San Abundio de Como, Santa María de Ripoll, San Vicente de Cardona
- Influencia de Cluny III na Borgoña: *San Lázaro de Autun, Paray -le-Monial, Vezelay.*
- A Provenza: horizontalidade e Clasicismo: *Sain Gilles du Gard*.
- Aquitania: Igrexas con ringleiras de cúpulas. *Catedral de Angulema.*
- Normandía e Inglaterra: Verticalidade e formas xeométricas.
- *Saint Etienne de Caen*,Catedral de Durham

- Italia: influencia do primeiro románico no Norte : *Catedral de Módena*
  Conxunto de Pisa na Toscana.
- Reinos Hispano-cristianos:Jaca, San Clemente de Tahull.
  Finais do séc.XII: ciborios cupulados: Catedral de Zamora, Salamanca.

3.AS ARTES PLÁSTICAS

Características xerais: Finalidade didáctica, carácter pedagóxico.
Localizarase no interior e o exterior das igrexas.
Temática relixiosa con predominio das Teofanías, e tamén profana.
Falta de realismo e busca de expresividade e simbolismo

ESCULTURA: a)Escultura exenta: A Virxe co neno (Theotocos)
Cristo Crucificado, en maxestade: *A Maxestade Batlló.*

b)Escultura Monumental: Renace a escultura en pedra ligada á arquitectura que a soporta
Características formais: Adaptación ao marco arquitectónico
Adopción da forma do elemento substituído.
Horror ao baleiro
Composicións simétricas e xerárquicas
Desproporcións, isocefalia, carácter xeométrico

Aparición da Portada Monumental, en dúas áreas:
Camiño de Santiago, de carácter pedagóxico. *Praterías, San Isidoro de León.*
Borgoña, de influencia cluniacense de *Moissac, e Autum*.

c)A escultura do Camiño de Santiago.

s. XI Igrexas: *Frómista, Compostela, San Isidoro de León, Jaca, Toulousse.*
Referencias á antigüidade clásica, temática pastoral,
Obradoiros itinerantes
Temática historiada e figurativa.
Portada de Praterías, exemplo máis salientable.

s.XII-XIII *Pórtico da Gloria.,*

d)A escultura dos claustros Claustros historiados, con desenvolvemento figurativo e historiado.
Claustro baixo de *Santo Domingo de Silos*.

A PINTURA: **Pintura Mural**

Localización nas ábsidas , bóvedas e muros
Técnica do fresco e témpora
Importancia do debuxo, gama cromática reducida, cores planas
Composicións simétricas,
Dúas correntes: Italobizantina *San Clemente de Tahull*, *Sain Savin sur Gartempe,*
Francocarolinxia *Panteón Real de San Isidoro de León*

Frontais de Altar e miniaturas.

4.O ROMÁNICO EN GALICIA.

Arquitectura Tipoloxías : Igrexas, mosteiros
Igrexas parroquiais de pequenas dimensións: estilo maioritariamente rural
Catedrais e igrexas monásticas: tres naves, cabeceiras tripartitas…
Segunda metade do século XI: Primeiro románico:
San Martiño de Mondoñedo, Toques, San Xoán de Vilanova
Finais XI: *Catedral de Santiago de Compostela*: Influencia na arte do sé.XII:

Escultura Comezos do século XII: *fachadas de Santiago de Compostela: Praterías*
Finais séc.XII: *O Pórtico da Gloria,* que influirá en toda a escultura posterior.